

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-28
Besvaras senast
2023-12-13

Till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2023/24:263 Sveriges narkotikapolitik

Den 12 februari 2020 beslutade en majoritet av socialutskottet att Sveriges narkotikapolitik bör utredas. Men den dåvarande regeringen vägrade att inkludera kriminaliseringen av narkotika i utredningen trots att effekterna av kriminaliseringen, som infördes 1988 och som sedan har skärpts i flera omgångar, aldrig har utretts. Den nuvarande regeringen ändrade inte dessa direktiv.

Den 29 oktober överlämnade utredaren slutbetänkandet *Vi kan bättra! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus* (SOU 2023:62) till ministern. Utredaren har trots avsaknaden av tydliga direktiv för att se över kriminaliseringen lyft behovet av att göra just det.

Folkhälsomyndigheten har för länge sedan gjort en utredning om avkriminaliseringen av eget bruk av narkotika. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, OHCHR, uppmanar världens länder till detsamma.

I en ny rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, ESO, som presenterades den 28 november 2023, analyserades just kriminaliseringens effekter. Kriminaliseringen av narkotika har enligt rapporten varit dyr, skadlig och ineffektiv. Under perioden 1993–2022 har antalet anmälda narkotikabrott gått från drygt 40 000 till över 100 000 per år. I dag utgör över 90 procent av de anmälda narkotikabrotten innehav och eget bruk. Polisens budget för narkotikabekämpning år 2022 var 2,75 miljarder kronor, och under vissa år har nära en tiondel av polisens årsarbetskrafter ägnats åt narkotikabrott.

Riksåklagaren och Brå framförde redan vid införandet att kriminalisering av en handling enbart riktad mot den egna personen strider mot svenska straffrättsliga principer.

Senaste utgåvan av en av världens mest prestigefyllda vetenskapliga publikationer, The Lancet, beskriver tydligt och konsekvent hur kriminaliseringen av eget bruk är både skadligt och ineffektivt. Det leder enligt The Lancet till ökad utsatthet och till ökad spridning av hiv och hepatit men minskar inte narkotikaanvändningen.

Portugal avkriminaliserade eget bruk av narkotika i början av 2000-talet och förtydligade att missbruk är en sjukdom som ska hanteras av vården och inte

polisen. Sedan dess har spridningen av hiv minskat med 90 procent. I Sverige har antalet nya fall stigit under samma period. Antalet heroinanvändare i Portugal har minskat med 75 procent, och antalet dödliga överdoser har minskat med 85 procent under samma period. I Sverige ses ingen minskning av heroinanvändningen, och vi fortsätter vara ett av de länder som har absolut flest narkotikarelaterade dödsfall.

Sverige använder enorma polisresurser för att upprätthålla en politik som saknar evidens, som inte uppnår målet om att minska narkotikaanvändningen i samhället och som samtidigt sannolikt bidrar till ökad sjuklighet och fler dödsfall.

Mot bakgrund av detta vill jag ställa följande fråga till socialminister Jakob Forssmed:

Avser ministern att agera för att införa en vetenskapligt baserad narkotikapolitik mot bakgrund av vad som framförs ovan?

.....

Niels Paarup-Petersen (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch